Dia Internacional
3/12-10/12
de les persones amb Discapacitat
dels Drets Humans

Amb motiu del Dia Internacional i Europeu de les Persones amb Discapacitat (3/12) i el Dia Internacional dels Drets Humans (10/12), ECOM, com a defensor dels drets de les persones amb discapacitat física fem públic el següent:

MANIFEST

Sense accés a un habitatge accessible i assequible ni a l'assistència personal no és possible una vida independent dins la comunitat

Si les persones amb discapacitat no tenim possibilitats per accedir a un habitatge digne (que en el nostre cas ha de ser accessible com a condició sine qua non) ni tampoc a una assistència personal ajustada al nostre projecte de vida individual, difícilment podrem arribar a fer efectiu el dret, que ens reconeix la Convenció dels Drets de les Persones amb Discapacitat de l'Organització de les Nacions Unides, a través de l'article 19, a una vida independent dins la comunitat. El dret de major abast de tots els que ens reconeix la Convenció, ja que, tal com afirma el Comitè sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat de l'ONU a l'observació 5 (de 2017) "**el dret a una vida independent dins la comunitat només es podrà assolir quan es facin efectius tota la resta de drets civils, econòmics i socials i culturals que estableix la Convenció".** El que vol dir que: fins que no es faci efectiu el dret a l'escola inclusiva, el dret al treball dins l'empresa ordinària, el dret al lleure inclusiu, el dret a la participació en la vida política i pública..., i tota la resta de drets que són mencionats a la convenció, que no són més que els drets humans inherents a qualsevol persona.

I és que "les persones amb discapacitat hem de tenir l'oportunitat d'escollir el nostre lloc de residència i on i amb qui volem viure, en igualtat de condicions amb la resta, i no ens hem de veure obligades a viure d'acord a un sistema de vida específic"; "hem de tenir accés a una varietat de serveis d'assistència domiciliària, residencial i altres serveis de suport de la comunitat, inclosa l'assistència personal que sigui necessària per facilitar la nostra existència i la nostra inclusió a la comunitat i per evitar el nostre aïllament o la separació d'aquesta"; i "hem de tenir a la nostra disposició les instal·lacions i serveis comunitaris per a la població en general, en igualtat de condicions". **Així ho diu l'article 19 de la Convenció, un text que no és un recull de recomanacions sinó que el que estableix són obligacions per als Estats que l'han ratificat** (Espanya ho va fer el 2008). Per tant, els Estats que no les estan complint estan vulnerant els drets de les persones amb discapacitat i sent partíceps de la discriminació que pateixen.

D'entre els múltiples factors que dificulten a les persones amb discapacitat física l'exercici a aquest dret a una vida independent dins la comunitat, des **d'ECOM creiem que hi ha dos factors clau que l'entorpeixen especialment:**

- un factor és **la dificultat per accedir a un habitatge digne**. D'una banda, perquè **els preus dels habitatges, ja siguin de lloguer com de compra, són inassequibles per a la majoria de les persones amb discapacitat** –així com també per una part important de la població, però en el nostre cas amb dificultats afegides–, i, de l'altra, per la **manca de vivendes accessibles.**

No podem oblidar que les persones amb discapacitat normalment tenim uns ingressos limitats, donada l'especial dificultat que trobem a l'hora d'aconseguir una feina (del total de contractes

realitzats el 2017 a Espanya, només 1,43% va ser per a persones amb discapacitat, segons dades del SEPE), o bé perquè quan l'aconseguim és en condicions precàries (sous més baixos –el salari de les persones amb discapacitat és un 17% menys que la població sense discapacitat–, contractes temporals...). Una dificultat a la qual s'afegeix també el greuge comparatiu de cost de vida al que s'ha de fer front pel fet de tenir una discapacitat (que ronda els 30.000 €) i el sobrecost que pot implicar la necessitat de comptar amb tecnologies de suport específiques o instal·lacions domòtiques a la vivenda.

Pel que fa a la manca de vivendes accessibles, segons un estudi de la Fundació Mútua de Propietarios, de 2018, només el 0,6% del 9,8 milions d'edificis de vivendes d'Espanya compleixen els criteris d'accessibilitat universal.

- i, l'altre factor és **el fet de no poder disposar d'una assistència personal ajustada al projecte de vida individual.** La prestació d'assistència personal és la menys desenvolupada malgrat ser la que major autonomia dona a les persones. Segons la darrera estadística del Sistema de Autonomía y Atención a la Dependencia (SAAD), amb data de 31 d'octubre, **el servei d'assistència personal només representa el 0,5% de totes les prestacions reconegudes a les persones dependents a Espanya**. D'acord a aquestes estadístiques, hi ha sis comunitats autònomes (Aragó, Balears, Canàries, Cantabria, Extremadura i la Rioja) que ni tan sols contemplen la figura de l'assistent personal per a persones amb un alt grau de dependència, a Astúries només hi ha una persona amb aquest servei assignat, i a Múrcia, tres. Pel que fa a Catalunya, 73 persones compten amb assistència personal a través de la Llei de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les Persones en Situació de Dependència.

Per tot això, avui Dia Internacional de les Persones amb Discapacitat, i en el marc de la commemoració del Dia Internacional dels Drets Humans, per tal d'impulsar la vida independent de les persones amb discapacitat dins la comunitat, **ECOM demanem als governs que:**

- **es desenvolupi definitivament, i de manera homogènia a tot el territori, l'assistència personal a través de la Llei de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les Persones en Situació de Dependència, i que ho faci sense posar límits a les hores d'assistència personal i ajustant-se a la necessitat de les persones d'acord als seus projectes de vida individual.** Així mateix, mentre no es regula a l'àmbit estatal, demanem al Govern català que impulsi definitivament la publicació de l'ordre que ha de regular l'assistència personal a Catalunya, tenint en compte els mateixos criteris que exigim en l'àmbit estatal pel que fa a la no limitació horària i d'atendre les necessitats individuals de cada persona d'acord al seu projecte de vida independent.

- es **comencin a treballar polítiques i estratègies per a la desinstitucionalització** de les persones amb discapacitat física perquè pugui esdevenir una opció per a qui ho desitgi.

- s'elabori una diagnosi del parc públic i privat d'habitatge per millorar el coneixement de la seva gestió i el grau d'accessibilitat (i que es mantinguin aquestes dades actualitzades); informació que trobem fonamental per a la planificació d'unes polítiques d'habitatge adequades per atendre les necessitats de les persones amb discapacitat.

- es promogui l'impuls del mercat social d'habitatge i s'ampliï el parc d'habitatges accessibles de lloguer assequible econòmicament, i que es tingui en compte per a l'accés a aquest habitatge social uns barems econòmics coherents amb el nivell de renda que es deriva del sistema de pensions; i no es comptabilitzin en cap cas prestacions com les derivades de la Llei de promoció de l'autonomia personal; **que se segueixi avançant en la millora de l'accessibilitat del parc d'habitatges i en l'estratègia de regeneració de barris i pobles,** a través de subvencions que permetin la instal·lació d'ascensors i l'eliminació de barreres arquitectòniques i de comunicació, alhora que es simplifiquen els procediments burocràtics per accedir als ajuts**;** i **que s'asseguri el compliment de la reserva del 3% d'habitatge accessible** marcat per normativa en les

programacions anuals d'habitatge de promoció pública, així com en els projectes d'habitatges de qualsevol altre caràcter que construeixin, promoguin o subvencionin administracions públiques o entitats del sector públic, i en les promocions d'habitatges d'iniciativa privada que s'acullin a la qualificació d'habitatge amb protecció. I també que es **promogui la implantació de la mesura del 30%,** impulsada per diferents col·lectius socials, que estableix que les promocions residencials de més de 600 m2, siguin de nova creació o de reforma integral, han de reservar un 30% de la superfície per a habitatge de protecció pública, a preu assequible, tot respectant la normativa de reservar un 3% a habitatge accessible.

- **es fomenti i promogui la conscienciació i formació de tots els agents que intervenen en el procés d'ampliació dels parc d'habitatge accessible públic i privat** (tècnics/es de l'administració, promotors, APIs, constructores, instal·ladors...) en disseny per a tothom i accessibilitat universal.

- **es creï un sistema àgil de permuta de pisos inaccessibles per d'altres d'accessibles** (públics i privats), especialment en persones amb discapacitat física sobrevinguda.

- es **fomentin els serveis de mediació per acompanyar a les persones amb discapacitat i les seves famílies,** en els conflictes que habitualment sorgeixen en les comunitats de veïns per la necessitat de realitzar obres d'accessibilitat a l'edifici d'habitatges.

- **se segueixi fomentant l'ocupació de les persones amb discapacitat física, especialment en el mercat ordinari de treball,** amb polítiques públiques que en promoguin la inserció, amb la dotació pressupostària necessària; i duent a terme accions de conscienciació social a l'empresariat, amb la finalitat que les persones amb discapacitat puguin arribar a tenir una independència econòmica.

- i, per últim, **demanem al governs responsabilitat política i que prenguin consciència que sense governs i pressupostos aprovats no es poden atendre les necessitats reals de les persones** i que aquesta desatenció situa, especialment als col·lectius més desafavorits, en una situació de major risc d'exclusió social. Com a exemple, a Catalunya seguim pendents de l'aprovació del Codi d'Accessibilitat o tenim decrets aprovats, com el de l'escola inclusiva, que si no es dota d'un pressupost per al seu desplegament, seguirà perpetuant el dret a l'escola inclusiva en el paper, com passa amb molts altres drets que malgrat estar reconeguts no poden ser exercits.

QUI ÉS ECOM

ECOM és un moviment associatiu creat el 1971, que aglutina 129 entitats de persones amb discapacitat física de tota Espanya (107 de Catalunya) i que té una doble missió: d'una banda, defensar l'exercici dels drets de les persones amb discapacitat física per assolir la plena inclusió social i millorar la seva qualitat de vida, amb l'apoderament de les persones com a eix vertebrador; i, de l'altra, enfortir el sector associatiu de la discapacitat física a través de la participació, la representació i el seu apoderament.

www.ecom.cat